

Criteris generals de correcció

L'examen de Geografia les PAU consta de **7 exercicis** distribuïts de la següent manera:

Part 1: Exercici de mapatge i localització dels blocs B i C.

Part 2: Exercici (comentari guiat a partir de 4 preguntes, introduït per un mapa, gràfic, taula o text) del bloc B. Es pot escollir entre dues opcions.

Part 3: Exercici (comentari guiat a partir de 4 preguntes, introduït per un mapa, gràfic, taula o text) del bloc C. Es pot escollir entre dues opcions.

Part 4: Exercici (comentari guiat a partir de 4 preguntes, introduït per un mapa, gràfic, taula o text) dels blocs A i C. Es pot escollir entre dues opcions.

Tots els exercicis tenen una valoració de 2,5 punts.

Part 1 (2,5 punts)

A l'exercici de **mapatge** es demana la identificació d'alguns elements (establint el nombre d'àrees a plasmar), sobre un mapa mut, en el qual l'alumne ha de localitzar correctament les àrees o els punts requerits assenyalant-ne els topònims. El mapa ha d'incloure la corresponent llegenda i un breu comentari situat en un espai delimitat per un requadre. Temàticament els elements dels quals es demana la cartografia són els indicats a l'annex I. (2,5 punts)

Per a aquest exercici s'empra un mapa on estan indicades les principals **unitats de relleu** i les **divisions administratives** en comunitats autònomes i províncies.

En el mateix enunciat es demana la localització d'elements del bloc B i del bloc C.

Part 2 (2,5 punts)

Cada exercici és introduït per una **font** (un mapa, una imatge, un gràfic, una taula amb dades o un text) i consta d'un **comentari** guiat a partir de quatre **preguntes**, que es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents.

- Les **dues primeres preguntes** es destinen a descriure, **analitzar** i interpretar el fenomen que queda reflectit a la font. Cal fer referència a la informació continguda de la font introduïda. (0,5 punts per pregunta)
- La **tercera pregunta** serveix per relacionar les dades de la font amb les **causes i/o conseqüències** del fenomen. (0,75 punts)
- La **quarta pregunta** consisteix en definir breument **un terme** a escollir entre tres, relacionats amb la temàtica de la font. Cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica** dels textos produïts, així com la seva presentació (segons el previst al punt 10.b de l'article 13 del Reial Decret 534/2024). (0,25 punts)

S'inclouen dos exercicis i se n'ha d'escollir un. Els dos exercicis corresponen al bloc B: La sostenibilitat del medi físic de les Illes Balears i d'Espanya

Part 3 (2,5 punts)

Cada exercici és introduït per una **font** (un mapa, una imatge, un gràfic, una taula amb dades o un text) i consta d'un **comentari** guiat a partir de quatre **preguntes**, que es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents.

- Les **dues primeres preguntes** es destinen a descriure, **analitzar** i interpretar el fenomen que queda reflectit a la font. Cal fer referència a la informació continguda de la font introduïda. (0,5 punts per pregunta)
- La **tercera pregunta** serveix per relacionar les dades de la font amb les **causes i/o conseqüències** del fenomen. (0,75 punts)
- La **quarta pregunta** consisteix en definir breument **un terme** a escollir entre tres, relacionats amb la temàtica de la font. Cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica** dels textos produïts, així com la seva presentació (segons el previst al punt 10.b de l'article 13 del Reial Decret 534/2024). (0,25 punts)

S'inclouen dos exercicis i se n'ha d'escollir un. Els dos exercicis corresponen al bloc C: L'ordenació del territori en l'enfocament ecosocial.

Part 4 (2,5 punts)

Cada exercici és introduït per una **font** (un mapa, una imatge, un gràfic, una taula amb dades o un text) i consta d'un **comentari** guiat a partir de quatre **preguntes**, que es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents.

- Les **dues primeres preguntes** es destinen a descriure, **analitzar** i interpretar el fenomen que queda reflectit a la font. Cal fer referència a la informació continguda de la font introduïda. (0,5 punts per pregunta)
- La **tercera pregunta** serveix per relacionar les dades de la font amb les **causes i/o conseqüències** del fenomen. (0,75 punts)
- La **quarta pregunta** consisteix en definir breument **un terme** a escollir entre tres, relacionats amb la temàtica de la font. Cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica** dels textos produïts, així com la seva presentació (segons el previst al punt 10.b de l'article 13 del Reial Decret 534/2024). (0,25 punts)

S'inclouen dos exercicis i se n'ha d'escollir un. Els dos exercicis corresponen als blocs A o C

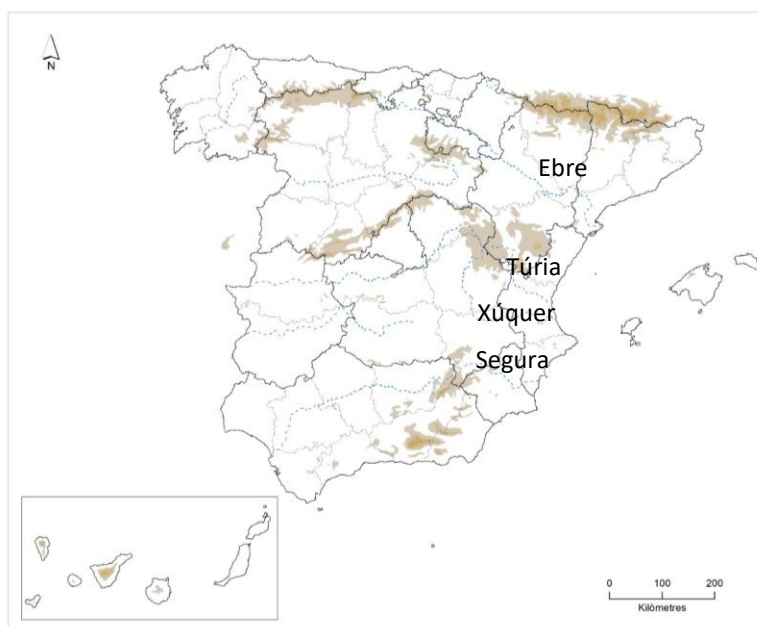
Solucions

Part 1

1. Distingiu al mapa adjunt 2 rius del vessant mediterrani i tres províncies de l'Espanya buida o despoblada.

(Identificau els elements que es demanen, assenyalau-los al mapa, acolorint-los o amb símbols convencionals i amb el nom localitzat sobre l'indret. Afegiu la llegenda i alguna nota explicativa breu al rectangle en blanc.)

Aquests són els rius més importants del vessant mediterrani. Se'n podrien incloure d'altres.

Espanya buida. Qualsevol de les províncies assenyalades en el mapa

Els rius del vessant mediterrani, excepte l'Ebre, són curts, de poc cabal i molt irregulars. Tenen crescudes notables quan plou torrencialment a la primavera i a la tardor i poden provocar inundacions, però també pateixen forts estiatges durant l'estiu.

L'Espanya buida correspon a les zones menys poblades que es troben a l'interior de la península. Varen perdre població als anys 60 i 70 per les migracions.

Puntuació màxima 2,5 punts

Part 2 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ A. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el següent text.

La necessitat de posar en marxa mesures d'adaptació al canvi climàtic ha quedat de manifest després de la tragèdia meteorològica que ha deixat més de 200 morts a València. El director científic del Centre en Resiliència Climàtica (CRC), Carles Ibáñez, creu que la reconstrucció de la zona després del pas de la DANA serà una bona oportunitat per engegar noves idees i estratègies que evitin que el drama es repeteixi.

Segons el parer de l'expert, les autoritats han ignorat durant dècades el problema de la circulació de l'aigua a l'hora de planificar el territori, cosa que ha propiciat les condicions perquè es produís el pitjor escenari possible després de les pluges torrencials. Mesures com aclarir les zones per on circula l'aigua o construir amb criteris de resiliència són algunes de les seves propostes. I sobretot, escoltar la veu dels experts al prendre decisions en què tots ens juguem el nostre futur.

El més prudent és aprendre del que ha passat, analitzar bé quines zones s'han vist afectades i per què. I, a partir d'aquí, prendre decisions a l'hora de reconstruir infraestructures que permetin que la propera vegada que passi l'aigua tingui més espai per fluir.

(Carles Ibáñez, 2024. Modificat)

1. A quin tipus de risc natural fa referència el text? En què consisteix?

Fa referència al risc d'inundació, així es pot deduir quan parla del "problema de la circulació de l'aigua". Una revinguda és una crescuda sobtada i violenta d'un cabal d'aigua provocada per precipitacions molt intenses i breus. La inundació es produeix quan el llit del torrent o riu no es suficient per donar sortida a l'aigua precipitada, que es desborda i inunda les terres properes més baixes. Construir a zones inundables, ha incrementat el risc de danys humans.

2. Quines mesures proposa l'autor per fer front al risc?

Aclarir les zones per on circula l'aigua o construir amb criteris de resiliència. Escoltar la veu dels experts a l'hora de prendre decisions. Reconstruir infraestructures que permetin que la propera vegada que passi l'aigua tingui més espai per fluir.

3. Quines àrees d'Espanya són les més afectades per aquest tipus d'esdeveniments i per què?

Aquests fenòmens són habituals a la zona mediterrània. A la tardor, les pluges poden ser molt intenses, ja que l'aire i la mar encara estan calents després de l'estiu. Això, juntament amb l'arribada de depressions en altura, conegudes com a gotes fredes o DANA, pot provocar episodis de pluges torrencials i fenòmens extrems.

4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: canvi climàtic, aridesa, desastre natural.

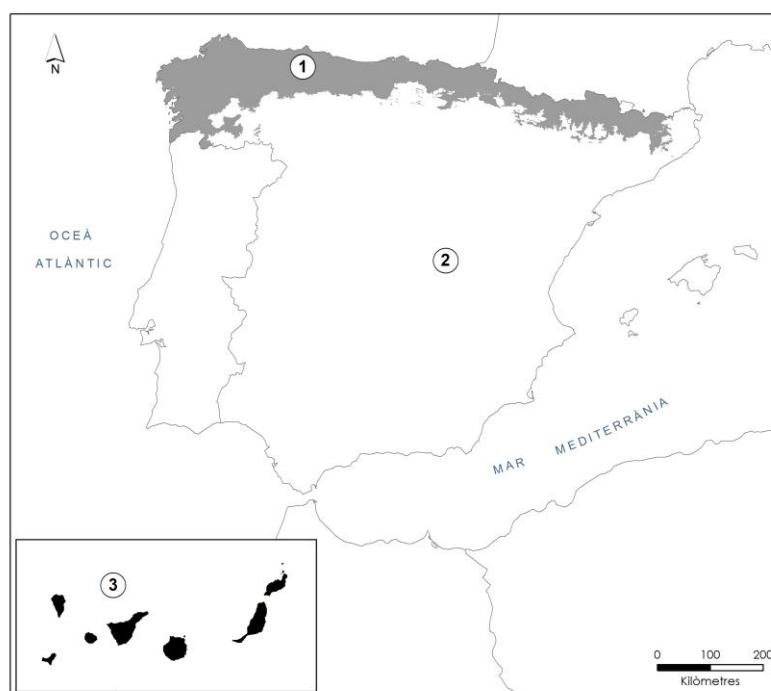
Canvi climàtic. Canvi de clima atribuït directament o indirectament a l'activitat humana que altera la composició de l'atmosfera global i que se suma a la variabilitat natural del clima observada durant períodes de temps comparables. En l'actualitat hi ha nombroses evidències que indiquen l'inici d'un canvi del clima, però aquesta vegada a causa de l'acció de l'home amb la crema d'una gran quantitat de combustibles fòssils, cosa que provoca un increment de la temperatura mitjana de la Terra, amb conseqüències com el desgel dels pols, increment del nivell del mar, desertificació, canvis en el règim de precipitacions...

Aridesa. Absència o molt escassa presència d'aigua o d'humitat a l'aire i al sòl. A major temperatura i menors precipitacions més aridesa. A Espanya, els índexs màxims d'aridesa es donen al sud-est de la península (Almeria) i a les Canàries orientals.

Desastre natural. Fenomen natural que provoca danys materials i personals. Per exemple les inundacions catastròfiques a la façana mediterrània, els terratrèmols, les esllavissades...

Part 2 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

OPCIÓ B. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el mapa següent, referit a la distribució de les regions biogeogràfiques.

- Quines regions biogeogràfiques corresponen a cada un dels números indicats en el mapa?
Regió 1 Eurosiberiana o paisatge natural oceànic. Regió 2 Mediterrània o paisatge natural mediterrani. Regió 3 Macaronèsica o paisatge natural de Canàries.
- Quines són les característiques de la vegetació de la regió biogeogràfica 1?
És característic el bosc temperat oceànic (caducifoli). Les rouredes s'enfilen pels vessants de les muntanyes, però no toleren bé el fred i la neu. Les fagedes, toleren menys la calor i necessiten més humitat i per aquest motiu les trobam a les zones més elevades. Allà on el fred o el sol dificulta el bosc, creix la landa (matollar dens).

Localització: Galícia, Serralada Cantàbrica, i altres zones muntanyoses (Pirineus).
- Quines condicions climàtiques expliquen la vegetació de la regió biogeogràfica 1?
El clima oceànic es caracteritza per la influència de l'oceà durant tot l'any, el que li dona una humitat molt alta, sense aridesa a l'estiu.
Les precipitacions són abundants durant gairebé tot l'any (1000-2500 mm) i les temperatures són suaus (11 – 15 °), amb poca oscil·lació tèrmica.
- Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: endemisme, paisatge natural, parc natural.

Endemisme. Espècie animal o vegetal pròpia i exclusiva d'una determinada àrea. Les zones aïllades solen tenir més endemismes, perquè l'aïllament comporta unes diferències genètiques respecte espècies semblants. Tant les zones muntanyoses de la Península Ibèrica com les illes Balears i Canàries són riques en endemismes, per exemple, el ferreret de Mallorca.

Paisatge natural. Un paisatge és allò que es percep d'una porció d'espai, caracteritzada per un tipus de combinació dinàmica d'elements abiòtics, biòtics i antròpics. Un paisatge natural és

aquell que és fruit de la combinació d'elements abiòtics i biòtics, i que no ha estat transformat per l'acció humana. S'han format lentament al llarg de milers d'anys gràcies a factors com l'aigua, el vent, la temperatura i les precipitacions. A l'actualitat es fa difícil trobar paisatges completament naturals (desert, selva...), perquè tots han estat transformats amb major o menor mesura per l'acció humana.

Parc Natural. Són els espais naturals relativament extensos, no transformats sensiblement per l'explotació o l'ocupació humanes que, en consideració a la bellesa de la seva fauna, flora i gea en conjunt, constitueixen una mostra del patrimoni natural de les Illes Balears. Estan protegits segons allò previst a la Llei 5/2005 per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO). A Mallorca són Parcs Naturals s'Albufera, Mondragó, sa Dragonera, Muntanyes de Llevant, es Trenc-Salobrar de Campos. A Menorca s'Albufera des Grau. A les Pitiüses ses Salines d'Eivissa i Formentera.

Part 3 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ A. Comentau, contestant les qüestions plantejades, la taula següent corresponent als estrangers a Espanya i Illes Balears, segons el seu lloc d'origen.

	Espanya		Illes Balears	
	Estrangers	%	Estrangers	%
Unió Europea	1.617.911	29,2%	82.116	37,02%
Resta d'Europa	588.050	10,6%	26.834	12,10%
Àfrica	1.217.706	22,0%	40.414	18,22%
Amèrica central i Carib	368.461	6,7%	6.609	2,98%
Amèrica del nord	76.628	1,4%	2.351	1,06%
Amèrica del sud	1.173.900	21,2%	48.455	21,84%
Àsia	493.065	8,9%	14.648	6,60%
Oceania	3.580	0,1%	386	0,17%
Total	5.539.301	100%	221.813	100%

Font: INE, 2022

- Quins són els grups de població estrangera més nombrosos a Espanya i Balears?
A Espanya els grups d'estrangers més nombrosos són els ciutadans de la Unió Europea (29,2%), els africans (22%) i els sud-americans (21,2%). En canvi la resta d'origens presenten percentatges inferiors.
A les Illes Balears els grups d'estrangers més nombrosos són els provinents dels països de la Unió Europea (37,02%), els sud-americans (21,84%) i els africans (18,22%). En canvi la resta d'origens presenten percentatges inferiors.
- Quines diferències s'observen entre les distribucions d'Espanya i Balears?
Els estrangers procedents de la Unió Europea són clarament més nombrosos a les Illes Balears (37,02%), en comparació amb els que hi ha a Espanya (29,2%). Igual passa amb la resta de països europeus, més presents a les Balears.
Els Africans són en canvi més nombrosos a Espanya (22%) que no a les Illes Balears (18,22%). El mateix passa amb els estrangers procedents d'Amèrica Central i Carib, o d'Àsia.
- Quines són les causes de les migracions i quins motius expliquen les diferències que s'aprecien entre les dues entitats territorials?
Les causes econòmiques solen ser les més importants, l'augment de la població en zones de desenvolupament econòmic baix (Àfrica, Sud-Amèrica), provoca desocupació i condicions de vida dolentes, que provoquen l'emigració cap a regions amb un major dinamisme econòmic (Espanya). Les causes polítiques es donen quan hi ha guerres, persecucions o exilis forçosos als llocs d'origen dels migrants...
A les Illes Balears l'activitat turística ha afavorit que els immigrants de la Unió Europea siguin més nombrosos, es desplacen per viure a les illes buscant un clima més suau que el que tenen als seus països d'origen. En canvi, els immigrants africans solen treballar més en activitats del sector primari, i a les Illes Balears, el sector primari té un pes baix.
- Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: emigració intercontinental, població activa, mortalitat infantil.
Emigració intercontinental. Migració entre continents. Fins a principis del segle XX, l'emigració espanyola va ser cap a Amèrica Llatina. A les darreres dècades Espanya ha rebut forts contingents d'immigrants d'Amèrica Llatina i d'Àfrica.

Població activa. És el conjunt de persones majors de 16 anys i fins l'edat de jubilació, que fan feina o fan gestions per fer-ne. Per tant, comprèn tant la població ocupada com la que està a l'atur. Queden excloses les persones que no treballen per malaltia o incapacitat física i les que realitzen treballs domèstics no remunerats. En el 1r trimestre de 2020, la població activa a Espanya era de 22,9 milions de persones (Institut Nacional d'Estadística).

Mortalitat infantil. Relació entre el nombre de defuncions d'infants menors d'un any de vida i el total de nascuts vius en un any. S'expressa en tant per mil. Als països desenvolupats, com Espanya (3,3 per 1000), les taxes de mortalitat infantil són molt baixes, mentre que als països pobres poden assolir valors propers al 100 per 1000.

Part 3 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ B. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el plànol de la ciutat de Palma.

1. Quins tipus de trama urbana correspon a cada un dels números indicats? A quines èpoques històriques respon el seu origen?
1) Trama irregular d'origen preindustrial o medieval (edat antiga i mitjana, fins el segle XIX). 2) Ortogonal i/o radial (Finals del XIX i XX).
2. A quines dues parts de la ciutat corresponen i quines són les seves característiques morfològiques?
Centre històric. Presenta traçats irregulars i en ells es superposen elements acumulats en el transcurs de l'evolució de la ciutat, sense planificació prèvia. El seu límit el marca el perímetre de les antigues muralles, en molts casos enderrocades.
Eixample. Està caracteritzat per un traçat geomètric o ortogonal, amb planificació prèvia, que es disposa més enllà de les muralles, una vegada aquestes foren enderrocades. Ex: Pla de Palma de Calvet.
3. Quines són les funcions econòmiques i socials que sol exercir cada una d'aquestes parts de la ciutat?
Centre històric. Fins fa uns anys s'havien convertit en àrees marginals, despoblades. Avui aquests espais són objecte de gentrificació (fenomen pel qual es reformen i s'incrementa el valor de barris antics, cosa que implica l'expulsió de les classes més baixes i mitjanes). La terciarització (comerços, restaurants, establiments turístics, oci) n'ha incrementat la gentrificació).
Eixample. És l'expansió de la zona edificada d'una població. Dominen les àrees residencials destinades a les classes mitjanes. Actualment s'han modernitzat i terciaritzat.
4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: perifèria urbana, Districte central de negocis o CBD, àrea metropolitana.

Perifèria urbana. Zona que s'estén en torn a les grans ciutats que es caracteritza per la reorganització dels espais rurals que s'incorporen a la ciutat i la presència de ciutats satèl·lits molt especialitzades (dormitori, industrials, serveis etc). En aquests espais es mesclen els usos urbans amb els rurals. Aquest creixement, en les ciutats espanyoles, va tenir lloc a partir dels anys 70 del segle XX.

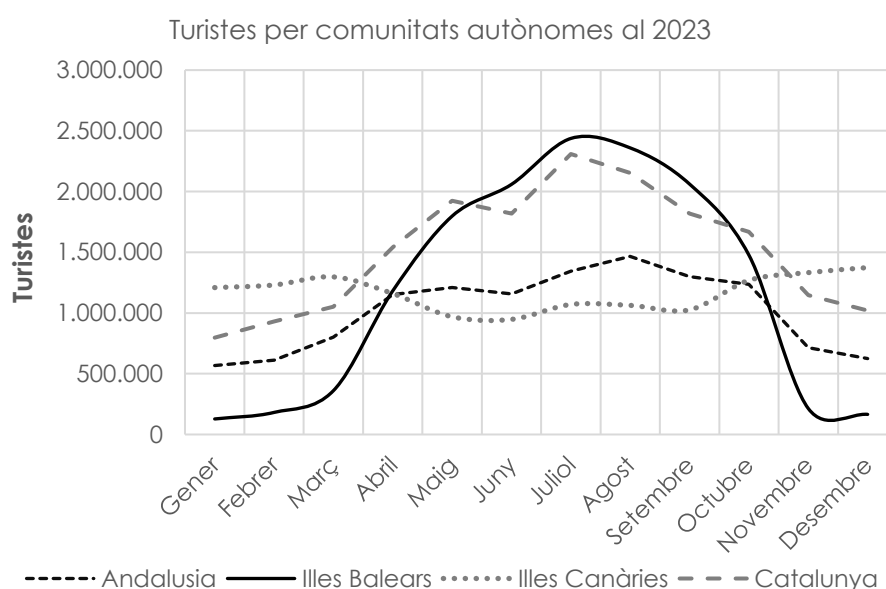
Districte central de negocis o CBD. De l'anglès Central Bussines District. Es tracta dels barris centrals de les grans ciutats i àrees metropolitanes, en els que la funció residencial queda reduïda a la seva mínima expressió perquè són zones on es concentra l'activitat bancària, financera i comercial. A les grans ciutats com Barcelona i Madrid acostuma a trobar-se a l'eixample.

Àrea metropolitana. És una regió urbana que abasta una ciutat central, que dona nom a l'àrea, i una sèrie de poblacions properes (ciutats satèl·lits), sobre les quals la principal exerceix una gran influència: econòmica, cultural, de serveis... Per exemple, la població de les ciutats satèl·lits va a treballar cada dia a les ciutats centrals. Les principals àrees metropolitanes d'Espanya són Madrid i Barcelona, però Palma també té la seva àrea metropolitana.

Part 4 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ A. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el següent gràfic corresponent al nombre de turistes arribats per mesos a diferents comunitats autònomes al 2023.

INE, 2023

1. Quines diferències es poden observar en la distribució per mesos del nombre de turistes, entre les diferents comunitats autònomes?

Les Illes Balears mostren una clara diferència entre els mesos d'estiu on el nombre de turistes arriba fins als 2,5 milions (juliol) i els mesos d'hivern en què el nombre de turistes és pràcticament nul.

Les Illes Canàries presenten en canvi una distribució turistes més homogènia al llarg de l'any, no hi ha cap mes que es superin els 1,5 milions, i els mesos amb menys turistes, amb prou feines, baixen del milió.

Catalunya i Andalusia presenten una distribució amb un màxim a l'estiu, però als mesos d'hivern, en cap dels dos casos es baixa dels 500.000 turistes.

2. Quines comunitats autònomes presenten major estacionalitat turística i quines menys, segons es desprèn del gràfic?

La comunitat que presenta una major estacionalitat turística és Balears, i la que menys Canàries. Catalunya i Andalusia mostren distribucions intermèdies, per bé que Catalunya presenta una major estacionalitat que Andalusia.

3. Quins són els motius que expliquen aquestes diferències entre territoris?

El clima és el principal motiu. El clima mediterrani es caracteritza per un temps estable i calorós a l'estiu, motiu pel qual la temporada alta a Balears, Catalunya i Andalusia, es troba als mesos d'estiu. Per altra banda, a Canàries el clima subtropical es caracteritza per temperatures altes tot l'any i escasses precipitacions, motiu pel qual no hi ha temporada baixa.

Un altre motiu és el tipus de turisme. En el cas de Balears hi ha una forta dependència del turisme de sol i platja i per això hi ha més estacionalitat. En el cas de Catalunya i Andalusia, també és important el turisme cultural, de ciutats i inclús el turisme de neu, i per aquesta raó mostren una distribució menys estacional.

4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: lloguer turístic, balearització, turisme alternatiu.

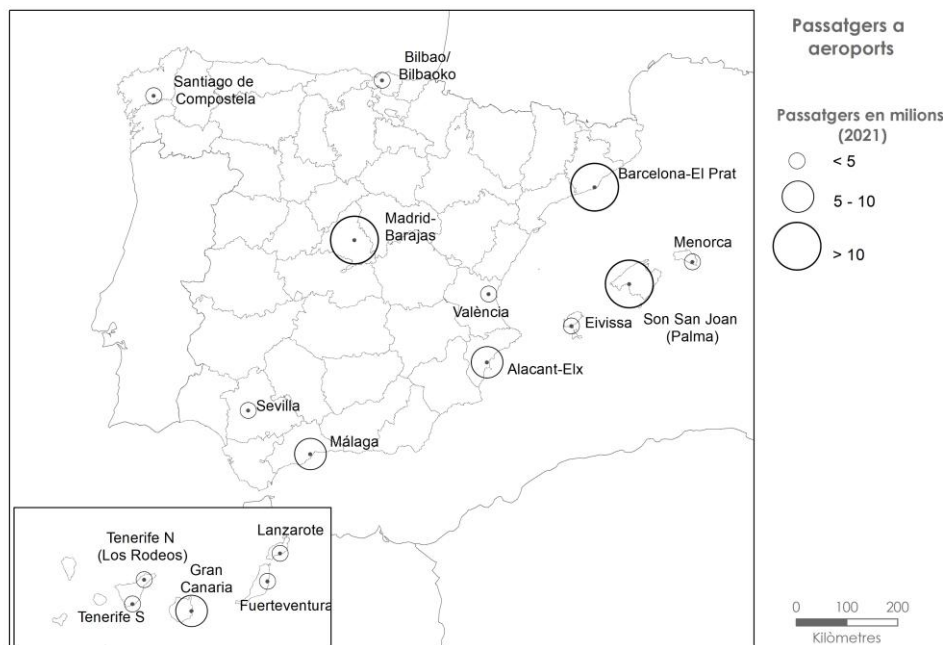
Estacionalitat turística. Fenomen pel qual la gran majoria d'estades turístiques es produeixen només en uns mesos determinats de l'any, els que concentren les vacances de la majoria de la gent. Generalment són les condicions climàtiques les que determinen l'estacionalitat. Per tant, els turistes es concentren en una determinada època de l'any. Un exemple és el turisme de sol i platja, que té la temporada alta a l'estiu, i que és predominant al litoral mediterrani espanyol i, sobretot, a les Illes Balears.

Lloguer turístic. És l'activitat de lloguer d'habitatges per estades d'ús turístic. Aquest tipus d'activitat ha experimentat una forta expansió als darrers anys com a conseqüència de la comercialització d'aquest tipus d'habitatges a través d'internet. A molts d'indrets d'Espanya s'ha intentat regular l'activitat, a Balears per exemple està permesa però sempre complint amb determinades condicions.

Turisme alternatiu. Nova modalitat que vol oferir un producte alternatiu al de turisme de masses (turisme de sol i platja). Són exemples de turisme alternatiu el rural: l'esportiu, l'ecoturisme, cultural...

Part 4 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

OPCIÓ B. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el següent mapa corresponent al nombre de passatgers totals als principals aeroports espanyols al 2021.

AENA, 2021

- Quins són els aeroports amb un major nombre total de passatgers i a quines comunitats autònomes pertanyen?
Madrid-Barajas (Comunitat de Madrid), Barcelona-El Prat (Catalunya) i Son Sant Joan (Illes Balears) amb més de 10 milions de passatgers. Després Alacant-Elx (Comunitat Valenciana), Màlaga (Andalusia) i Gran Canària (Canàries), tenen entre 5 i 10 milions de passatgers.
- Digués el nom de 5 comunitat autònomes que no tinguin cap dels aeroports amb major nombre de passatgers mostrats en el mapa.
Astúries, Cantàbria, Castella i Lleó, Castella-la Manxa, Extremadura, Múrcia, Aragó, La Rioja, Navarra.
- Quins són els motiu que expliquen les diferències en el nombre de passatgers dels aeroports?
El turisme és el principal motiu que explica les diferències de passatgers als aeroports. Aeroports com Son Sant Joan, Alacant-Elx, Màlaga o Gran Canària, depenen completament del tràfic de turistes.
L'altre motiu que explica els elevats nombres de passatgers és la població. Les dues grans àrees urbanes de Madrid i Barcelona són les que tenen aeroports amb un major nombre de passatgers. A més aquests dos aeroports concentren la major part dels vols internacionals.
- Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: transports regulars, estacionalitat turística, turisme de masses.

Transports regulars. Aquell que s'efectua en un mitjà concret de forma regular sobre un trajecte definit, utilitzant una via determinada. A Espanya, estan en mans de companyies públiques, o privades que han establert un acord amb l'Administració, per exemple, tren o bus de línia.

Cadena hotelera. Empresa o conjunt d'empreses que gestiona un gran número d'hotels ubicats a diferents àrees. La finalitat és la d'obtenir major rendibilitat, poder i prestigi en el mercat nacional i internacional. Espanya, com a país turístic, ha donat lloc a diverses cadenes

hoteleres. Un exemple n'és la Sol-Melià, que té establiments de diversos tipus a Mallorca i al Carib, o la cadena Barceló.

Turisme de masses. És el tipus de turisme tradicional que mou una gran quantitat de persones al mateix temps, cap al litoral per a la recerca de sol i platja. Es tracta d'un turisme de massificació de baixa qualitat i baix poder adquisitiu. És el model de turisme que s'ha desenvolupat les Illes Balears i al litoral Mediterrani des de 1950, on cada estiu arriben milions de turistes provinents de la resta d'Europa a passar les vacances.